

Forslag

til

Lov om revision af lønnings- og tilskudsbestemmelser i lovgivningen på ungdomsundervisningens område.

Fremsat den 18. februar 1959 af *undervisningsministeren*.

§ 1.

I de nedenfor nævnte love på ungdomsundervisningens område foretages de for hver lov angivne ændringer, hvorved disse love i det omfang, de bygger på regler i lærerlønningsloven og statstjenestemandsløven, bringes i overensstemmelse med de nye lønningslove for statens og folkeskolens tjenestemænd, jfr. lov nr. 154 af 7. juni 1958 og lov nr. 156 af samme dato:

Lov nr. 311 af 4. juli 1942 om folkehøjskoler og landbrugsskoler med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 209 af 15. juni 1955.

Lov nr. 310 af 4. juli 1942 om husholdningsskoler og husholdningsseminarier m. m. med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 197 af 6. juli 1956.

Lov nr. 416 af 12. juli 1946 om friskoler m. m. med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 78 af 18. marts 1954.

Lov nr. 219 af 11. juni 1954 om ungdomsundervisning m. v.

I loven om friskoler foretages desuden en ajourføring af bygningstilskudssatserne med de for folkeskolen i henhold til ændringer i folkeskoleloven af 1937 gældende satser.

1. *Loven om folkehøjskoler og landbrugsskoler.*

I lov om folkehøjskoler og landbrugsskoler nr. 311 af 4. juli 1942 med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 209 af 15. juni 1955, foretages følgende ændringer:

a) I § 8, stk. 1, punkt 3 ændres i 1. afsnit ordene „begyndelseslønnen med sædvanlige tillæg for en enelærer på landet“ og i 2. afsnit ordene „begyndelseslønnen med sædvanlige tillæg for enelærere på landet“ til „begyndelseslønnen i lærerlønningslovens 3. lønningsklasse“, og i 4. afsnit ændres „højeste overlærerløn“ til „slutlønnen i lærerlønningslovens 4. lønningsklasse“.

b) I § 8, stk. 2 ændres ordene „begyndelseslønnen med sædvanligt tillæg for enelærere på landet“ til „begyndelseslønnen i lærerlønningslovens 3. lønningsklasse“.

c) I § 8, stk. 3, ændres ordene „begyndelsesløn med sædvanlige tillæg for enelærere på landet“ til „begyndelsesløn i lærerlønningslovens 3. lønningsklasse“.

d) I § 8, stk. 4, ændres i 1. og 3. afsnit ordene „begyndelseslønnen med sædvanlige tillæg for enelærere på landet“ til „begyndelseslønnen i lærerlønningslovens 3. lønningsklasse“.

e) I § 12, stk. 1, 2. punktum ændres ordene „begyndelseslønnen med sædvanlige tillæg for enelærere på landet, jfr. lærerlønningslovens § 33, a)“ til „begyndelseslønnen i lærerlønningslovens 3. lønningsklasse“, og

som nyt afsnit efter stk. 1 indføres:
„Ovenstående bestemmelser er gældende, indtil de nye anciennitetsregler, som undervisningsministeren i medfør af § 254, stk. 2, i lov nr. 5 af 7. juni 1958 om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger og § 43, stk. 5, i lov nr. 156 af samme dato om lønninger m. m. til folkeskolens lærere

er bemyndiget til at fastsætte, foreligger, men er efter dette tidspunkt alene gældende i det omfang, disse nye regler ikke finder anvendelse“.

2. Loven om husholdningsskoler m. m.

I lov om husholdningsskoler m. m. nr. 310 af 4. juli 1942 med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 197 af 6 juli 1956, foretages følgende ændringer:

a) I § 6, stk. 1, punkt 3 ændres i 1. afsnit ordene „begyndelseslønnen med sædvanlige tillæg for en enelærer på landet“ og i 2. afsnit ordene „begyndelseslønnen med sædvanlige tillæg for enelærere på landet“ til „begyndelseslønnen i lærerlønningens 3. lønningsklasse“, og i 4. afsnit ændres „højeste overlærerløn“ til „slutlønnen i lærerlønningens 4. lønningsklasse“.

b) I § 6, stk. 2, ændres ordene „begyndelseslønnen med sædvanlige tillæg for enelærere på landet“ til „begyndelseslønnen i lærerlønningens 3. lønningsklasse“.

c) I § 6, stk. 3 ændres ordene „begyndelsesløn med sædvanlige tillæg for enelærere på landet“ til „begyndelsesløn i lærerlønningens 3. lønningsklasse“.

d) I § 6, stk. 4 ændres i 1. og 3. afsnit ordene „begyndelseslønnen med sædvanlige tillæg for enelærere på landet“ til „begyndelseslønnen i lærerlønningens 3. lønningsklasse“.

e) I § 6, stk. 5 ændres ordene „begyndelseslønnen med sædvanlige tillæg for enelærere på landet“ til „begyndelseslønnen i lærerlønningens 3. lønningsklasse“.

f) I § 8, stk. 1, 2. punktum ændres ordene „begyndelseslønnen med sædvanlige tillæg for enelærere på landet, jfr. lærerlønningens § 33, a)“ til „begyndelseslønnen i lærerlønningens 3. lønningsklasse“, og som nyt afsnit efter stk. 1 indføjes:

„Ovenstående bestemmelser er gældende, indtil de nye anciennitetsregler, som undervisningsministeren i medfør af § 254, stk. 2, i lov nr. 5 af 7. juni 1958 om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger og § 43, stk. 5, i lov nr. 156 af samme dato om lønninger m. m. til folkeskolens lærere er bemyndiget til at fastsætte, foreligger, men er efter dette tidspunkt alene gældende i det omfang, disse nye regler ikke finder anvendelse.“

3. Loven om friskoler m. m.

I lov om friskoler m. m. nr. 416 af 12. juli 1946 med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 78 af 18. marts 1954 foretages følgende ændringer:

a) § 8, stk. 1 b), 2. afsnit affattes således:

„Det er en betingelse for udbetaling af dette tilskud, at ingen lærer ved friskolen, der har mindst 6 ugentlige timer, under hensyn til det af ham givne ugentlige timetal oppebærer mindre løn, end hvad der svarer til begyndelseslønnen i lærerlønningens 3. lønningsklasse, for skoler med ikke over 20 børn og for lærerinder, der kun underviser i de yngste klasser, begyndelseslønnen i lærerlønningens 1. lønningsklasse. Driver skolens leder skolen for egen regning, betales i tilskud til lederen $\frac{2}{3}$ af en for ham under hensyn til hans anciennitet og timetal beregnet lønning efter lærerlønningens 2. lønningsklasse med oprykning til 4. lønningsklasse — for skoler beliggende i en landkommune, dog efter 3. lønningsklasse — medmindre undervisningsministeren finder højere løn berettiget“.

b) I § 8, stk. 1, c 1), 2) og 3) forhøjes de angivne tal fra henholdsvis 400, 500 og 1 200 kr. til henholdsvis 650, 800 og 2 000 kr.

c) § 11, stk. 3, affattes således: „Den af efterlønskassen udredede grundpension beregnes efter de i lov nr. 156 af 7. juni 1958 fastsatte principper. Pension kan aldrig beregnes i forhold til en højere lønningsindtægt end den ved nævnte lovs § 32 fastsatte lønning for overlærere i folkeskolen (lærerlønningens 4. lønningsklasse)“.

4. Loven om ungdomsundervisning m. v., herunder efterskoler.

I lov om ungdomsundervisning m. v. nr. 219 af 11. juni 1954 foretages følgende ændringer:

a) I § 9, stk. 6, 2. afsnit ændres ordene „den i § 32, stk. 1 e, i lov nr. 414 af 12. juli 1946 om lønninger m. m. til folkeskolens lærere omhandlede købstadlærerløn på højeste løntrin“ til „slutlønnen i lærerlønningens 4. lønningsklasse“.

b) § 14, stk. 1, 1. og 2. afsnit affattes således:

„Minimumsbetalingen for en undervisningstime i ungdoms- og aftenskolen, herunder ungdomskostskolen, fastsættes til middeltallet pr. time mellem begyndelseslønnen — uden stedtillæg — og slutlønnen — med højeste stedtillæg — i lærerlønningslovens 2. lønningsklasse, dog således at beløbet af undervisningsministeren afrundes til det nærmeste med 5 delelige tal. Middeltallet pr. time beregnes i forhold til $\frac{5}{6}$ af det for folkeskolens lærere til enhver tid gældende pligtige timetal, idet 5 timer i ungdomsskolen regnes lig 6 timer i folkeskolen.

Efter denne beregning udgør lærerlønnen pr. 1. november 1958 mindst 13,00 kr. pr. time, i aftenhøjskolen 50 pct. mere eller mindst 19,50 kr. pr. time“.

c) I § 14, stk. 2, sidste afsnit, ændres ordene „med de pr. 1. oktober 1953 gældende reguleringstillægssatser 13 kr. 95 øre pr. time i ungdoms- og aftenskolen, og 20 kr. 95 øre pr. time i aftenhøjskolen“ til „pr. 1. november 1958 19,50 kr. pr. time i ungdoms- og aftenskolen og 29,25 kr. pr. time i aftenhøjskolen“.

d) I § 20, stk. 1, ændres ordene „§ 37 i lov nr. 414 af 12. juli 1946 om lønninger m. m. til folkeskolens lærere“ til „lærerlønningslovens § 37“.

e) I § 20, stk. 8, ændres ordene „§ 44 i lærerlønningsloven af 12. juli 1946“ til „lærerlønningslovens § 44“.

f) I § 28, stk. 1, 2. afsnit, ændres ordene „højere lønning end den i lærerlønningsloven af 12. juli 1946 § 32, stk. 1, d. fastsatte lønning for overlærere, og lønnen skal mindst udgøre den i samme paragrafs stk. 1 e fastsatte lønning for købstadlærere“ til „lønning, som er højere end lønnen efter lærerlønningslovens 4. lønningsklasse eller lavere end efter samme lovs 2. lønningsklasse“.

g) I § 28, stk. 2, sidste afsnit ændres ordene „lærerlønningsloven af 12. juli 1946“ til „lærerlønningsloven af 7. juni 1958“.

h) § 35, punkt 3, 2. og 3. afsnit samt 1. punktum i 4. afsnit affattes således:

„Det samlede løntilskud til en skole kan dog ikke overstige halvdelen af en for skolens lærerpersonale beregnet løn, der svarer til gennemsnitslønnen for overlærere med lønning efter lærerlønningslovens 4. lønningsklasse, og halvdelen af en for forstan-

deren beregnet løn svarende til slutlønnen i den nævnte lønningsklasse.

Til forstandere, der selv ejer skolen eller er medejere af denne, ydes tilskuddet i forhold til en løn, der beregnes efter lærerlønningslovens 4. lønningsklasse under hensyn til den pågældendes tjenestealder og ugentlige timetal, idet der til fuldt timetal kræves 18 ugentlige timer.

Det er en betingelse for udbetaling af løntilskud, at ingen lærer, der har mindst 6 ugentlige timer ved skolen, er lønnet lavere end med begyndelseslønnen i lærerlønningslovens 3. lønningsklasse“.

i) I § 38 udgår ordene „eventuelt i forbindelse med den i lærerlønningslovens § 43, stk. 7 b) omhandlede“, og som et nyt stykke tilføjes:

„Ovenstående bestemmelse er gældende, indtil de nye anciennitetsregler, som undervisningsministeren i medfør af § 254, stk. 2, i lov nr. 5 af 7. juni 1958 om normering og klassificering af statstjenestemandsstillinger og § 43, stk. 5, i lov nr. 156 af samme dato om lønninger m. m. til folkeskolens lærere er bemyndiget til at fastsætte, foreligger, men er efter dette tidspunkt alene gældende i det omfang, disse nye regler ikke finder anvendelse“.

j) I § 40, stk. 2, udgår ordene „(pr. 1. oktober 1953 13 kr. 95 øre)“.

k) I § 47, stk. 1, 1. afsnit ændres ordene „den i lov om lønninger m. m. til folkeskolens lærere af 12. juli 1946 § 32, stk. 1 e) omhandlede købstadlærerløn på højeste løntrin“ til „slutlønnen i lærerlønningslovens 4. lønningsklasse“.

§ 2.

Denne lov træder i kraft fra 1. april 1958 at regne, dog således at de forhøjede lønkrav til skolerne først skal gælde fra 1. november 1958.

For så vidt angår aspiranter og fastansatte lærere med mindre end 10 års tjenestealder andrager den øjeblikkelige stigning i minimumslønnen ikke mere end 15 pct. af de pågældendes minimumsløn ifølge nærværende lov. Denne minimumsløn forhøjes med halvdelen af et eventuelt overskydende beløb pr. 1. april 1959 og halvdelen pr. 1. april 1960.

Undervisningsministeren bemyndiges til at optrykke følgende love som ændrede ved nærværende lov:

Lov nr. 311 af 4. juli 1942 om folkehøjskoler og landbrugsskoler med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 209 af 15. juni 1955.

Lov nr. 310 af 4. juli 1942 om husholdningsskoler m. m. med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 197 af 6. juli 1956.
 Lov nr. 416 af 12. juli 1946 om friskoler m. m. med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 78 af 18. marts 1954.
 Lov nr. 219 af 11. juni 1954 om ungdomsundervisning m. v.

Bemærkninger til lovforslaget.

Løntilskuds- og anciennitetsbestemmelserne i lovgivningen på ungdomsundervisningsens område bygger i vidt omfang på regler i lærerlønningsloven og statstjenestemandsoven. En ajourføring af disse bestemmelser er derfor nødvendig, efter at nye lønningslove er indført for statens og folkeskolens tjenestemænd, jfr. lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd og lov nr. 156 af samme dato om lønninger m. m. til folkeskolens lærere. Det henstilles således også side 3 i den betænkning af 16. maj 1958, der er afgivet af det af folketingset til behandling af de nye lønningslove nedsatte udvalg, at der snarest træffes bestemmelse om de fornødne ændringer i bl. a. de for statstilskudsberettigede private skoler gældende tilskudsregler.

Denne henstilling er imødekommet ved nærværende lovforslag, ved hvilket de lovbestemmelser på ungdomsundervisningsens område, som henviser til eller bygger på regler i lærerlønningsloven og statstjenestemandsoven, er foreslået ændret således, at de bringes i overensstemmelse med de nye lønningslove.

Det drejer sig om følgende love:

- 1) lov nr. 311 af 4. juli 1942 om folkehøjskoler og landbrugsskoler med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 209 af 15. juni 1955.
- 2) lov nr. 310 af 4. juli 1942 om husholdningsskoler m. m. med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 197 af 6. juli 1956,
- 3) lov nr. 416 af 12. juli 1946 om friskoler m. m. med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 78 af 18. marts 1954 samt
- 4) lov nr. 219 af 11. juni 1954 om ungdomsundervisning m. v.

Ad 2. *husholdningsskoleloven* bemærkes særlig, at lovens afsnit II om husholdningsseminarier ikke er foreslået ændret ved nærværende lovforslag, selvom også dette afsnit indeholder bestemmelser, der henviser til lønningslovene, idet disse bestemmelser

ønskes ændret i forbindelse med en mere omfattende revision af reglerne om de private seminarier.

Ad 3. *friskoleloven* bemærkes særlig, at man ud over de af de nye lønningslove nødvendiggjorte ændringer har fundet det rimeligt at foreslå bygningstilskuddet forhøjet som angivet under punkt b, hvorved det nævnte tilskud, der oprindeligt er beregnet i forhold til statens bygningstilskud til folkeskolen, ajourføres med stigningerne i dette tilskud, idet den foreslåede forhøjelse svarer til dette tilskuds procentvise stigning siden 1946.

Ad 4. *loven om ungdomsundervisning m. v.* skal man særlig bemærke:

Grundlaget for de nugældende lønningsregler i § 14 er en beregning, hvorefter minimumslønnen pr. time i ungdoms- og aftenskolen fastsættes til $\frac{1}{1200}$ af middeltallet mellem begyndelseslønnen — uden stedtillæg — for en ugift lærer på landet under 30 år og slutlønnen — med højeste stedtillæg — for en gift overlærer, dog således at den af undervisningsministeren afrundes til det nærmeste med 5 delelige tal. Brøken $\frac{1}{1200}$ — er fremkommet ved, at man har lagt det gældende omregningsforhold til grund, hvorefter 5 ungdomsskoletimer svarer til 6 folkeskoletimer, idet det årlige timetal da bliver 1200 (30 timer ugentlig i 40 uger).

Denne beregningsmåde af minimumsbetalingen blev ikke optaget i lovens tekst, men blev opretholdt, ved at man fastsatte minimumslønnen pr. 1. oktober 1953 til 9,30 kr. pr. time i ungdoms- og aftenskolen, herunder ungdomskostskolen, således at beløbet forhøjes eller nedsættes med 9,3 øre for hver portion det for statens tjenestemænd pr. 1. oktober 1953 gældende reguleringstillæg stiger eller falder. Pr. 1. oktober 1957 andrager minimums- og maksimumslønnen i ungdoms- og aftenskolen herefter henholdsvis 11,45 kr. og 17,20 kr. pr. time og i aftenhøjskolen henholdsvis 17,20 kr. og 25,80 kr. pr. time.

Med de nye lønningsloves ændrede principper

har man ikke kunnet foretage en umiddelbar anvendelse af den hidtil fulgte beregningsmåde af minimumslønnen, men har valgt den i lovforslaget anførte beregningsmåde.

De af lovforslaget følgende merudgifter for statskassen kan skønsmæssigt opgøres til i alt ca. 3,9 mill. kr. årlig, hvilket beløb fremkommer således:

1. Forhøjelse af løntilskud til folkehøjskoler, landbrugsskoler og husholdningsskoler.....	1 200 000 kr.
2. Forhøjelse af løntilskud til friskoler.....	1 200 000 -
3. Forhøjelse af løntilskud til aften- og ungdomsskoler.....	1 000 000 -
4. Forhøjelse af løntilskud til efterskoler.....	500 000 -
	3 900 000 kr.

Som følge af de særlige overgangsbestemmelser i lovforslagets § 2 vil merudgiften ikke nå op på det fulde anslåede beløb førend efter 1. april 1960.

Til de enkelte poster bemærkes:

ad 1. Forhøjelsen er beregnet som ca. 20 pct. — svarende til den omtrentlige stigning i lønsatserne — af det samlede løntilskud til folkehøjskoler, landbrugsskoler og husholdningsskoler i finansåret 1957-58: 6 024 156 kr.

ad 2. Forhøjelsen er beregnet som ca. 20-25 pct. — svarende til den omtrentlige stigning i lønsat-

serne — af det samlede løntilskud til friskolerne i kalenderåret 1957: 5.217.567 kr.

Selv om det samlede statstilskud til friskolerne begrænses af den særlige rådighedssum i friskolelovens § 7, som ikke ændres ved nærværende lovforslag, må der dog forventes at blive tilvejebragt dækning for ovennævnte merudgift inden for rådighedssummen, da dennes størrelse er direkte afhængig af det offentliges udgifter til lærerlønninger i folkeskolen, og disse er blevet forhøjet som følge af den nye lærerlønningsskoles højere lønninger.

Forhøjelsen af bygningstilskuddet medfører ingen merudgift for staten, idet der kun er tale om en ændring af fordelingsforholdet inden for den ovennævnte rådighedssum, hvorved tilskuddet til undervisningsmateriel vil blive tilsvarende formindsket.

ad 3. Der anslås en forhøjelse af lærerløntilskuddet inden for aften- og ungdomsskolerne på ca. 13,5 pct. — svarende til den omtrentlige stigning i lønsatserne — af det for finansåret 1959-60 budgetterede tilskud 6 558 000 kr. eller i alt ca. 900 000 kr.

De øvrige ændringer af bestemmelserne om aften- og ungdomsskolerne skønnes at ville medføre en i forhold til lærerløntilskuddet meget beskedent udgiftsforhøjelse, således at den samlede merudgift for disse skoler næppe vil overstige ca. 1 mill. kr.

ad 4. Forhøjelsen er beregnet som ca. 25 pct. — svarende til den omtrentlige stigning i lønsatserne — af det samlede løntilskud til efterskolerne i finansåret 1957-58: 1 887 426 kr.